

EUROPSKY INŠTITÚT

ПРОТИДІЯ ТЕРОРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД І ЙОГО АКТУАЛЬНІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ

II Міжнародної науково-практичної конференції

15 грудня 2017 року

Генеральна прокуратура України
Національна академія прокуратури України
Всеукраїнська асоціація кримінального права
Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності
імені академіка В.В. Сташиса Національної академії правових наук України
Дніпропетровський університет внутрішніх справ
Українська асоціація прокурорів
Вищий навчальний заклад публічної
та індивідуальної безпеки
«Апейрон» у Кракові
Консультативна місія Європейського Союзу

ПРОТИДІЯ ТЕРОРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД І ЙОГО АКТУАЛЬНІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ
II Міжнародної науково-практичної конференції

15 грудня 2017 року

Київ
2018

УДК 343.16

ББК 67.99

П 83

Укладачі:

Севрук Ю.Г., Попов Г.В., Лісова Н.В.

П 83 **Протидія терористичній діяльності: міжнародний досвід і його актуальність для України:** матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (15 грудня 2017 року). / уклад.: Севрук Ю.Г., Попов Г.В., Лісова Н.В. – Київ: Національна академія прокуратури України, 2018. – 430 с.
ISBN 978-617-7500-43-7

У збірнику матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції «Протидія терористичній діяльності: міжнародний досвід і його актуальність для України», співorganizаторами якої виступили Генеральна прокуратура України, Національна академія прокуратури України, Всеукраїнська асоціація кримінального права, Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса Національної академії правових наук України, Дніпропетровський університет внутрішніх справ, Вищий навчальний заклад публічної та індивідуальної безпеки «Апейрон» у Кракові (Республіка Польща), Українська асоціація прокурорів, Консультативна місія Європейського Союзу, опубліковано виступи та тези доповідей її учасників.

Захід, що відбувся 15 грудня 2017 року в Національній академії прокуратури України, було організовано з метою об'єднання зусиль світової наукової спільноти, представників законодавчої влади, працівників правоохоронних органів і спеціальних служб України та Європи у розв'язанні проблем протидії терористичній діяльності, обговорення міжнародного досвіду у цій сфері та його актуальності для України, а також удосконалення антитерористичного законодавства та його правозастосування.

УДК 343.16

ББК 67.99

Матеріали друкуються в авторській редакції з незначними коректорськими правками. Відповідальність за точність наведених фактів, цитат, цифр, прізвищ тощо несуть автори.

ISBN 978-617-7500-43-7

© Генеральна прокуратура України, 2018
© Національна академія прокуратури України, 2018

ДАВИДЕНКО Микола

Релігійний чинник у терористичній діяльності..... 174

ДАНИЛЕВСЬКИЙ Андрій

Деякі питання кримінальної відповідальності
за навчання тероризму..... 177

ДЕМИДОВА Людмила

Поняття «терористична група» і «терористична організація»
(продовження дискусії про їх ознаки) 180

ДІДКІВСЬКА Галина

Історичні аспекти тероризму..... 184

ДМИТРЕНКО Микола

Теоретичні засади боротьби з тероризмом 186

ЖЕРЖ Людмила, ПРОНЬКІНА Антоніна

Характеристика заходів боротьби
з фінансуванням тероризму в сучасному світі 194

ЖЕРЖ Наталія, АБРАМЧУК Анастасія

Детермінанти виникнення тероризму в сучасному світі
та напрями їх запобігання 197

ЖОЛТАНІ Микола

Ісламський тероризм – на шляху до України 200

ЖУПІНА Олександр

Особливості правової регламентації порядку використання
у кримінальних провадженнях про злочини терористичної
спрямованості матеріалів, одержаних при проведенні
контррозвідувальної діяльності 202

ЗАПАДНЮК Олег

Методика оцінки рівнів терористичних загроз 206

ІВАЩЕНКО Віта

Причини та суспільна небезпека нелегальної міжнародної міграції 210

КАРАЧЕВЦЕВ Олександр, ОСІПОВ Ярослав

Інформаційна безпека: проблеми боротьби з кібертероризмом 214

ЖЕРЖ Людмила
аспірант другого року навчання
кафедри кримінального права та кримінології
Навчально-наукового інституту права
Університету державної фіскальної служби України,
м. Київ, Україна

ПРОНЬКІНА Антоніна
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Навчально-наукового інституту права
Університету державної фіскальної служби України,
м. Київ, Україна

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ З ФІНАНСУВАННЯМ ТЕРОРИЗМУ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Терористична діяльність є сучасною глобальною загрозою людству, що характеризується найвищим ступенем суспільної небезпечності. За останні роки кількість вчинених злочинів терористичного характеру постійно зростає. Однак внаслідок законодавчої невизначеності у більшості випадків виникають ускладнення у правозастосовчій діяльності з приводу кваліфікації тих чи інших діянь як терористичних.

Особливе значення для боротьби з тероризмом має Міжнародна конвенція «Про боротьбу з фінансуванням тероризму», прийнята Резолюцією 54/109 Генеральної Асамблеї ООН від 9 грудня 1999 р. та ратифікована із заявою Законом України від 12 вересня 2002 року № 149-IV «Про ратифікацію Міжнародної конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму» [1].

З метою впровадження в національне законодавство про кримінальну відповідальність положень цієї Конвенції у Кримінальному кодексі України в редакції від 18 травня 2010 року була виділена ст. 258-5 («Фінансування тероризму»).

Об'єктом фінансування тероризму є громадська безпека (як різновид національної безпеки України). Особливістю громадської безпеки як об'єкта цього злочину є те, що виникає і/або існує джерело підвищеної небезпеки для суспільства – у цьому випадку у виді забезпечувального чинника терористичної діяльності, яким є її фінансове або інше підтримання з фінансовим складником [2].

Головним джерелом фінансування будь-якої терористичної діяльності є доходи, одержані злочинним шляхом.

Сьогодні джерелами фінансування тероризму є не лише внески прихильників та/або допомога терористичних держав, а, насамперед, контроль над торгівлею зброєю, людьми та людськими органами, контрабандою, незаконним обігом наркотичних засобів та психотропних речовин, нелегальним гральним бізнесом тощо. У той же час організовані злочинні формування з метою реалізації своїх задумів широко застосовують методи, що використовуються в терористичній діяльності: наявність структурних одиниць, які виконують функції розвідки та контррозвідки, рольова градація при розстановці сил та засобів, високий рівень згуртованості та конспірації [3].

Із метою запобігання та протидії використанню доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму створені та функціонують міжнародні організації (FATF – Financial Action Task on Money Laundering, Егмонтська група, Міжнародний валютний фонд тощо), які застосовують певні санкції до тих країн, що не вживають необхідних заходів у цьому напрямку.

Вирішення питань фінансування тероризму необхідно регламентувати не тільки на внутрішньо державному рівні, а й на міжнародному. На жаль, на даний момент немає ефективних міжнародно-правових механізмів застосування заходів впливу на держави, що заохочують міжнародний тероризм. Саме тому варто звернути увагу на встановлення реальної міжнародної кримінальної відповідальності за фінансування тероризму.

Мікічурова О.В. виділяє такі напрямки міжнародно-правового регулювання боротьби з фінансуванням тероризму:

- 1) введення міжнародно-правової відповідальності держав, що прямо чи опосередковано сприяють фінансуванню міжнародного тероризму та підтримують терористичні рухи;
- 2) взаємне визнання переліків фізичних та юридичних осіб, що визнані на національних рівнях причетними до фінансування терористичної діяльності та замороження їх активів на територіях всіх держав;
- 3) спрощення процедури імплементації в національне законодавство міжнародно-правових норм в боротьбі з фінансуванням тероризму та забезпечення на національному рівні обов'язкової реакції на резолюції РБ ООН;
- 4) проведення державами взаємних оцінок, консультацій та взаємне надання технічного сприяння в боротьбі з фінансуванням тероризму [4].

У зв'язку з міжнародною ескалацією тероризму тема протидії його фінансуванню є домінуючою на пленарних засіданнях Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF). Вони активно співпрацюють об'єднанням підрозділів фінансової розвідки – групою «Егмонт», що функціонують у межах єдиного механізму протидії фінансуванню тероризму як в масштабах однієї країни, так і в світі загалом. Підрозділи фінансової розвідки функціонують у межах єдиного механізму протидії фінансуванню тероризму як в масштабах однієї країни, так і в світі загалом [5].

Отже, у зв'язку із збільшенням випадків фінансування тероризму існує нагальна потреба удосконалення правового регулювання даних злочинів та приведення законодавства України до вимог міжнародного права. Міжнародними документами, які визнають нагальну необхідність зміцнювати міжнародне співробітництво між державами у справі розробки та вжиття ефективних заходів по недопущенню фінансування тероризму, а також боротьбі з ним шляхом переслідування та покарання осіб, що його вчиняють, є ратифіковані Верховною Радою України:

- Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму (1999);
- Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму.

Список використаних джерел:

1. Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму: міжнародний документ від 9 грудня 1999 року, ратифікована із заявою Законом України від 12 вересня 2002 року № 149-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_518/page
2. Демидова Л. Фінансування тероризму: проблеми законодавства та правозастосування / Л. Демидова // Протидія терористичній діяльності: міжнародний досвід і його актуальність для України. – 2016. – С. 92–95.
3. Буткевич С.А. Щодо запобігання та протидії фінансуванню тероризму / С.А. Буткевич. – УДК 341.233.11.
4. Мікічурова О.В. Основні напрямки підвищення ефективності міжнародно-правового регулювання боротьби з фінансуванням тероризму / О.В. Мікічурова. – УДК 341.1/8.
5. Ковальчук А. Протидія фінансуванню тероризму: завдання та місія підрозділів фінансових розвідок / А. Ковальчук, Г. Панасенко // Протидія терористичній діяльності: міжнародний досвід і його актуальність для України. – 2016. – С. 158–161.